

sopran, mezzo-sopran, alt i. t. d., zato je učinek celotne godbe podoben koncertu ruskega lovskega polka z rogovi. Kot užaljena tožba se privijajo ti mehki, žametni glasovi ušesom in se ti vtisnejo v spomin tako globoko, da se zdiš, da si še vedno sredi med godci, četudi si že davno zapustil njihovo bivališče.

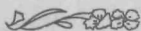
Da mnogi ljudje urha ne morejo za noben denar, je kriv le star predsodek, oziroma močvirno domovje njegovo s svojo zapeljivo meglo in zmotnimi lučcami, ki niso nič drugega kot svetlikanje raznih gnjijočih rastlin in živali, — fosforesciranje — ki pa so zahtevale vendar že marsikako človeško žrtev.

Preden se poslovimo od ljubega žabjaka, ne smemo prezreti najkoristnejše žabje vrstnice, največje prijateljice kmetove, naše krastače.

Tamle tiči tik otlega vrbovega štora in ni dala celi čas naših pogovorov ob „Zeleni mlaki“ niti najtanjšega glaska od sebe. Toda motiš se, dravec moj, ako misliš, da je mutasta kot ščuka sredi ribnika. O ne! celo imeniten glas ima.

Samec zna namreč posnemati kužka, kadar renči; da, oponaša celo trkanje mize, ki jo majejo duhovi iz drugega sveta (spiritisti); ženica pa je bolj skromna in ker večkrat lovari v bližini svinjakov, se je naučila posnemati kruljenje naših dobrih živalic, ki vam dajejo tečne kolone o božiču. V strahu kvakata samec in samica, v bolečini pa kričita s predirljivim glasom kot maček, če mu stopiš na rep. Druge vrste krastača posnema drdranje raglje na veliki petek; še druga ima glas žuboreč, kot si ga lahko narediš, ako pihaš s pihalničkom zrak v vodo i. t. d.

Ker tudi kot vremenska prerokinja nadkriljuje krastača vse druge sorodnice: zato čast, komur čast — in ako srečaš staro znanko ob cesti ali v gozdu, se ti naj ne gabi pred njo, mili prijatelj božje narave, ampak rajši klobuk z glave pred dobrotljivo desnico Očetovo, ki nam je dala v navidezno tako zaničljivi stvari, tako izvrstnega prijatelja.

Pestunja.

Povest. — Spisal Julij Slapšák. — (Konec.)

Ob potu so klicali vaški otroci črnega murna iz luknjice. Eden je ležal v travi in premleval take-le besede:

„Muren, muren, pojdi ven,
štiri voli, štiri konj'
se po tvoji detelj' pasej.“

Drugi je obljuboval murnu bele štrukeljce, vabeč ga kleče na svetlo, rekoč:

„Muren, muren, pojd' iz lukenjce, ti bom dejal na vrat zlat komat,
bova jedla bele štrukeljce; pojdeva v gmajno ajdo sejat.“

Ta mu je klical vabeče in proseče :

„Muren, muren, pojdi ven,
kruha dal, sira dal,
boš sv. Petru ajdo sejal.“

Oni zopet :

„Muren, muren, pojdi ven,
sira dal, kruha dal,
zlat komat na vrat dejal,
sv. Petru ajdo sejal,
ti boš vodil, jaz oral,
ti boš sejal“ i. t. d.

Tako so torej klicali črnega murna iz luknjice ter čakali, kdaj se prikaže na solnce, da mu denejo „zlat komat na vrat“ — travnate bilke, ki so jih držali v roki. Toda črni murni so bili pametni. Pač jih je mikalo videti „zlat komat“ pa „štiri vole in štiri konje“, ki se pasejo po njihovi detelji; tudi bi radi pokusili kruh in sir ter bele štrukeljce, ki so jih jim obljubljali otroci. Toda predobro so vedeli, da ni dobro priti vaškim otrokom v pest in z njimi sv. Petru sejati ajdo. Ho, ali niso mar zadnji četrtek ti paglavci brezsrdni tistega mladega murna, ki je tako lepo cvrčal ob tihih toplih večerih, v svoji norčavosti in nevednosti izmučili tako, da je zdaj ves kruljav in polomljen? Ba, nič ne bo z njim, še poginil bo! O, to jih je izučilo, murne! Zato pa tako lepo mirno žde danes v svojih temnih bivališčih. In ne bo jih iz luknjice, dokler ne pojdejo otroci dalje, meneč, da murnov ni doma. Takrat pa bodo poskočili ubogi jetniki na solnce in se razkropili na vse strani.

Za nekaj časa so res šli otroci dalje in murni so prilezli na dan, da jih je bilo naenkrat vse polno v travi. Vidka so očitno razvedrile te črne živalce. V veliko veselje uboge Jerice je kar poskočil fantek v njenem naročju, potlej se pa smejal kar naprej. „Kaj te nič več ne buba, Videk?“ je prašala tedaj boječa Jerica. Videk je odtrgal obvezo in odgovoril: „Ne!“ Res ni bilo nič hudega, Zdaj je šele opazila Jerica, da je dobil Videk le neznatno prasko, ki se skoro nič več ne pozna. To jo je pomirilo in utolažilo.

Šla sta domov. Videk je mislil na veverko, zajčka, metuljčke, cvetke, ptičke in črnega murna in vso pot je bil židane volje. Doma pa so vprašali atek in mama, kako je bilo. In Videk je odprl svoja ustka in klical: „Epo, epo, epo!“

Drugi dan so šli mama po opravkih na Gorenjsko. Videk je prav dolgo gledal za njimi. Naenkrat je pa postal zelo resen. Ni se sicer prekucnil in padel z voza; ni ga uprasnil maček; ni zagledal črnega dimnikarja ali velikega psa; tudi mu ni bilo treba biti miren ali celo ležati, ko ni bil zaspan: vendar je bil silno žalosten. Nobena reč ga ni več razveselila. Pa prav nič niso vedeli, kaj mu je. Naposled so bili vsi te misli, da je Videk bolan, hudo bolan. Posebno še, ker se je prijemal za prsi tam, kjer bije srce, in je klical venomer žalostno: „Buba, buba, buba!“ Skuhali so mu kamilične vode, pa je ni maral. Dajali so mu zdravil, pa vse ni nič pomagalo. V velikih skrbah so bili vsi; Jerica, pojdi z Vidkom k zajčkom, na vrt, v gozd, pa se bo zamotil, pa bo

morda obtihnil.“ Res je šla in peljala Vidka na vrt. Na vrtu ga je posadila med cvetice. In je skakala okoli njega, mu trgala cvetice, spletla venček in ga mu dala na glavo. Pa Videk je tožil: „Buba, buba!“ in kazal na prsi, kakor da tam, kjer tolče srčece, ni vse prav. In ni maral za cvetice; zmetal jih je od sebe, venček je pa raztrgal.

Nesla ga je Jerica v hlev, ujela mu zajčka in ga mu dala v roke, a Videk se ni zmenil zanj. Kazala mu je telička; a teliček je poskočil, Videk pa zbežal iz hleva. Po dvorišču je kokala koklja in vodila svoje mlade. Picki so čivkali: „Čiv, čiv, čiv — čiv!“ . . . „Bodo me!“ je zajavkal Videk žalostno. Jerica ga je morala odnesti drugam. Šla sta potem v gozd.

V gozdu sta videla veverko. Na votli bukvi je tolkla žolna: „Tók, tók-tók-tók-tók!“ Senica je klicala: „Cifuj! cifuj: kiklo-per, kiklo-per, kiklo-per!“ — „Kogá, kogá, kogá?“ je zakvakala vrana in zletela z vrha smreke. Oj, in danes sta šele naletela na lepe jagode! Vse rdeče jih je bilo in tako debele in sočnate so bile, da so se sirotki Jerici usta kar sama odprla. Vidka je posadila k pogrjnjeni mizi, k jagodam, ki so, rekel bi, kar klicale: „Videk, stegni roko in odpri ustka ter se navžij dosita obilega daru božjega.“ Pa Videk je kar mirno sedel; ne enkrat ni segel po okusnih, sladkih jagodah.

Zdajci je zagručal divji golob: „Ku-krgu, ku-krgu: mama, mu, mama, mu!“ Videk je zajokal. Potlej je pa dvignil rokico in pokazal v daljavo, rekoč: „Ke, ke, ke!“ Jerica ga je vzela naglo v naročje in šla, kamor je kazal z rokico. Ko sta šla mimo vaških paglavčkov, ki so tudi to pot klicali črnega murna iz luknjice, se še zmenil ni ne za nje, ne za murna. Prišla sta na pot, po kateri so se odpeljali mama na Gorenjsko. Videk je kazal z rokico po tisti poti dalje, kličeč: „Ke, ke, ke!“ Šla sta res še naprej. Prišla sia že daleč, daleč. Videk je silil še dalje, a Jerica se ni upala več naprej in se je vrnila z Vidkom nazaj v vas. Videk je milo jokal, ko sta šla domov.

Doma ga je dejala Jerica ležat. Ni bil z nogami kakor takrat, kadar ni bil zaspan, a so ga položili v posteljco; ampak v zid se je obrnil in res izkušal zaspati. A komaj je izginila Jerica v kuhinjo, je že vstal in vse preložil po sirotkini torbi. Kmalu pa je začel zopet milo jokati. Jerica je kar v eni sapi pritekla v sobo, prišla Vidka za rokico, ga nesla na dvor in ga pestovala, a kar naprej je jokal in klical žalostno: „Buba, buba, buba!“ Pri tem pa je še zmiraj kazal tja, kjer bije srce. Res, kar močno je bil boian Videk. Bali so se že, da ne bi umrl. So že hoteli poslati po zdravnika, a glejte, takrat se pripeljejo mama z Gorenjskega.

Videk je kar obstal, ko je pridrdral voz na dvor. Začudeno je bulil z očmi na voznika, konje in na — — — „Ho — hoj, ali je res ali ne, da so se mama vrnili?“ mu je zašumelo po glavi, zabrnelo v srcu. Oj, in ko je videl Videk, da so se res mama pripeljali, je pogledal okoli sebe, češ: jej, res je! Potlej se je pa na vsa usta zasmel in kar stekel k vozu. Pri vozu pa je skakal kakor nor in ploskal z rodicama in klical ves iz sebe: „Mama, mama, mama! Mama, mama, mama!“ Mama so naglo skočili z voza,

vzeli svojega ljubega sinčka v naročje in ga pritisnili na srce. Videk se je oklenil svoje zlate mamice okoli vratu in še vedno klical: „Mama, mama, mama!“ Čez dalj časa je pa storil, kar je že znal: segel je lepo mamici v roko, jih pobožkal in objemčkal, jim naredil križek; zahvalil Bogca. Potlej se jih je pa zopet oklenil okoli vratu in njegova ustka so znova in nato venomer dalje klicala: „Mama, mama, mama! Mama, mama, mama! Mama, mama, mama!“

Zdaj ni kazal Videk več z rokico tja, kjer tolče srce. Čemu neki? Oj, saj pri svojem srcu ni pogrešal več zdravja: Odkar je zopet pri mamici, je zopet zdrav. In vesel je zopet Videk: Gleda z materinega naročja v svet kakor mucika izza toplega zapečka, kakor piščice izpod varnega zavetja skrbne koklje. Zdaj bi ga zopet veselili uhljati zajčki v hlevu, koklja z malimi kebčki na dvorišču, polje, travnik in gozd s svojim veseljem. Že je začel klicati: „Epo, epo, epo!“ Oh, zares je „epo“, ljubi Videk. Ti to zdaj dobro veš, ko počivaš v mehkem in toplem materinem naročju, Videk, zdaj si zdrav, vesel in srečen. Zdaj je „epo, epo, epo!“ . . .

O, zdaj so vedeli, zakaj je bil Videk prej tako žalosten in kar bolan, da so že mislili, da bo v umrl. Oh, pri njegovem drobnem srčecu ni bilo zdravja, ker so se odpeljali mama z doma. In spoznali so vsi, posebno še sirotka Jerica, da je otrokovo zdravje in veselje in sreča doma — v materinem naročju, na njenem srcu.

* * *

Tisti dan je vzdihnila večkrat sirotka Jerica: „Zdaj si vesel in srečen Videk, ko si pri mami. Oh, kdaj bom pa jaz vesela in srečna?“ In glejte, neki glas ji je zašepetal v srcu: „Kadar prideš k mami, pa boš tudi ti vesela in srečna. — „Da, kadar pridem k mami, takrat bom tudi jaz vesela in srečna,“ je ponovila sirotka Jerica. In ko se je že delala noč, si je govorila iznova: „Da, da, kadar pridem k mami v nebesa, takrat bom ravno tako vesela in srečna, kakor je bil danes Videk, ko je zagledal mamo na vozu.“ In zvečer, ko je šla v gorenjo sobo spat, se je prav živo spominjala, da so ji rekli njena mama, preden so umrli: „Poslušaj, Jerica: Marija bo zdaj tvoja mati. Le pridna bodi in rada moli, pa prideš enkrat za menoj v sveta nebesa.“ Tako so rekli Jerična mama, preden so umrli. O Jerica je ohranila dobro te besede v svojem srcu! In preden je legla tisto noč k počitku, je pokleknila še enkrat pred Marijino podobo in molila goreče: „Tudi jaz moram biti enkrat vesela in srečna, kakor je bil danes Videk. Marija, tvoja hči sem in ostanem na veke. Božja in moja mati, podaj mi svojo milostno roko in vodi me v dolini solz po pravi poti ter pripelji enkrat hčerko k materi v pravo domovino gor nad zvezdice. Amen.“

Svetle solzice je lila sirotka Jerica in milo je vzdihovala, ko je tako molila. O Marija, naša Mati, tudi jaz kličem k tebi in te prosim: „O usliši glas sirote Jerice in daj, da se zgodi, kar tako želi: Pripelji nekoč hčerko k materi v pravo domovino gor nad zvezdice! Saj tam, oj, edino tam, čaka njo in nas vse trdno zdravje, pravo veselje in stalna sreča.“